

ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱԴԱՐՁԻ ԱՌՀԱՎԱՏՉՅԱՆ

31 մարտի, 1990 թվական: Հայոց հինավուրց մայրաքաղաքում կատարվում է հուշաքարի հիմնարկեք. այստեղ, քաղաքամայր Երևանի սրբոտում, աստվածամերձ պազքով վեր պիտի խոյանա Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակը հավերժացնող եկեղեցին: Սա լավագույն առհավատչյան է պատմական այն շրջադարձի, որ ապրում է մեր ժողովուրդն այսօր: Անխոհեմաբար և կույր մոլուցքով քանդված եկեղեցիների փոխարեն, նորից տաճար է ծլարձակում քրիստոնյա Հայաստանի հողը՝ իր հողին դարավոր հաստաբետ արմատներով կառչած հայ մարդու աղոթքը առ Աստված վերադառնալու համար: Հայ եկեղեցին կառույց ու շինություն չէ միայն, այդ կառույցը այն հոգևոր անքակտելի հանգույցն է, որ ապագայում է երկինք ու երկիր, Աստծուն՝ հայոց հողի հետ, որպեսզի օրհնվի հողը և օրհնյալ լինի այդ սուրբ հողին իր ստեղծարար կյանքով բարիք պարգևող հայր: Եկեղեցին Հայոց երկրի ընդերքից դեպի Աստված ձգվող հայի հոգին է:

Օղակաձև այգու այս բարձունքին հավաքվել է խոուներամ բազմություն. ներկա են Երևանի քաղաքային իշխանության ներկայացուցիչներ, Նախարարների խորհրդին առընթեր Հայ Եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ տիար Ստեփան Վարդանյանը իր տեղակալներով, Սփյուռքի հայության հետ մշակութային կապի կոմիտեի նախագահ տիար Կառլեն Դալլաքյանը, այլ պաշտոնական անձինք, ճարտարապետներ, արվեստագետներ և երեխաներ:

Օրվա հանդիսավոր արարողության բացման խոսքով հանդես է գալիս քաղաքամայր Երևանի քաղաքապետ տիար Արտաշես Գեղամյանը.

ԱՐՏԱՇԵՍ ԳԵՂԱՄՅԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ԽՈՍՔԸ

Հարգելի համաքաղաքացիներ.

Հայ ժողովրդի վաղնջական պատմության բոլոր ժամանակահատվածներում էլ կրոնի դերը մեծանշանակ է: Գտնվելով հին աշխարհի առևտրական մեծ ճանապարհների խաչմերուկներում, դառնալով կայսրությունների,

գանազան ապատակիչների ռազմական գործողությունների թատերա-
քեն, Հայաստանը դարերի ընթացքում ստիպված է եղել մշտապես պա-
քարել իր գոյության համար: Ամեն մի զավթիչ մտնելով հայոց հողը, փորձել
է ոչ միայն հպատակեցնել ժողովրդին, այլև ուժացման ենթարկել նրա լե-
զուն, հավատը, ավանդույթները, սովորությունները: Այդ ամենի դեմ պա-
քարում հայ ժողովրդին գորավիզ է եղել նրա հավատն ու կրոնը:

Հայերեն առաջին նախադասությունը, որը թարգմանվեց Աստվածա-
շնչից, եղավ. «Ծանաշել զիմաստություն և զկրատ, իմանալ զքանս հան-
նարոյ», որը մեր ժողովրդի կյանքի հիմնական նշանաբանը դարձավ:

Հեռավոր 451-ի մայիսին, Տղմուտ գետի ափին, Ավարայրի ճակատա-
մարտում, երբ վճռվում էր մեր ժողովրդի ֆիզիկական և հոգևոր գոյության
հարցը, Վարդան Մամիկոնյան գորավարի հետ միասին հայկական զորա-
գնդերը անհավասար մարտի էին տանում Եղիշե Պատմիչն ու Ղևոնդ Երե-
զնդը, որոնք սուրբ խաչը մի ձեռքին, սուրը՝ մյուս, ժողովրդին հայրենասի-
քան, անվեհերության, ազգապաշտպանության կենդանի օրինակ էին
տալիս: «Մահ ոչ իմացեալ մահ է, մահ իմացեալ՝ անմահություն» Եղիշե
Պատմիչի փիլիսոփայական այս խոսքով հայ գորավարների շատ սերունդ-
ներ գորագնդեր են տարել մարտի՝ համոզված չլինելով վերջնական հաղ-
թանակի մեջ:

Մեր ժողովրդի պատմության ճակատագրական ու վճռորոշ բոլոր պա-
հերին, այսօրվա մեր համազգային շարժման հեռու ու մոտ ակունքներում,
դարձյալ կանգնած են եղել ու կանգնած են մեր հավատի սպասավորները՝
Արցախական աշխարհի Գանձասարի վանքի Հատան Եսայի Զալալյան
Կաթողիկոսից մինչև Ներսես Աշտարակեցի լուսաճոգի Կաթողիկոսը, Սար-
դարապատի ճակատամարտի ոգեշնչող ու կազմակերպիչ Գարեգին սրբա-
զանն ու Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգեն Առաջինը...

Հայոց մշակույթը, դպրությունը զարգացել են հավատի տաճարներում՝
եկեղեցիներում ու վանքերում: Վանքերի խուցերում են գրվել մեր բազմա-
դարյան պատմության էջերը, մեր մատյանները, եկեղեցական երգերը, վե-
րածննդի գոհարները, վանքում է կերտվել Նարեկացու աշխարհաճոհակ
«Մատյանը», որը համաշխարհային քաղաքակրթության եզակի նմուշնե-
րից է:

Մեր դպրության օջախները, համալսարանները, որտեղ կրթվել են հա-
յորդիները, ուր զարգացել են ճշգրիտ գիտությունները, փիլիսոփայությունը,
հայագիտությունը, արվեստի տարբեր ճյուղերը, պտղավորվել են Եկեղեցու
հովանավորությամբ:

Վանքերի խուցերում մի կրում ջրով և մի նշխար հացով գրիչները ար-
տագրել և մեզ են ժառանգել մշակույթի գրավոր արժեքները, մանրանկար-
չության գլուխգործոցներ են ստեղծել ծաղկողները:

Մեր հավատի և դպրության այդ օջախները վտանգի պահին, մեր ժո-
ղովրդի գոյատևման համար մղվող մարտերի ժամանակ եղել են ոչ միայն
հոգևոր ամրության տաճարներ, այլև ամրակուռ բերդեր, քանգի, միշտ էլ
հայոց գորավարական թրի կողքին եղել է հաղթանակի և հույսի, հավատի
խաչը:

Եվ այսօր էլ մեր կյանքի համակողմանի նորացման, դեմոկրատացման
ժամանակաշրջանում, երբ դիմում ենք մեր ժողովրդի պատմական հիշո-
ղությանը, մարդասիրական ելակետերից վերաիմաստավորում մեր շատ ու
շատ արժեքներ, պատշաճն ենք մատուցում մեր հոգեկան կերտվածքին՝

միշտ գորավիզ մեր խղճի և հավատի տաճարներին: Եվ հիրավի, ժողովրդի պատմական հիշողությունը կարելի է այլափոխել, բայց ջնջել՝ երբեք: Հայոց հավատի սուրբ տաճարներն ու նրանց սպասավորները ամենևին ժողովրդին չեն քարոզել միայն ձեռքերը կապուտակ երկինք կարկառել և նրա ամհուններից երջանիկ կյանք մուրալ, ինչպես տարիներ շարունակ հետևողականորեն ջանում էին մեզ համոզել: Եվ, որպեսզի մեր այսօրվա սերունդը որպես մանկուրտ չմեծանա, այլ լիովին իմանա իր ժողովրդի պատմությունն ու տեր կանգնի նրան, մենք պարտավոր ենք շտկելու այդ դաժան պիստոլը: Մեր ճշմարիտ արժեքները, ուրեմն նաև մեր վանքերն ու եկեղեցիները, որ մեր ազգային հանճարի սյուներն են, ծառայում են ժողովրդին և պետք է պատկանեն նրան: Հենց այդ մասին է վկայում մեր բազմադարյան Երևանում հայոց առաքելական եկեղեցու հիմնադրումը: Դա սոսկ ճարտարապետական մոր շինությունն չէ, որ պետք է հարստացնի մեր ոչ քիչ աչքի ընկնող հայակերտ կառույցներով հարուստ Երևանը: Մեր մաքուր խղճի, մեր հավատի այս մոր տաճարը իր հիմնադրումով գալիս է մասնակցելու, իր հոգևոր նպաստը քերելու մեր ժողովրդի վերածնության ազգային ծրագրերի իրականացմանը, իր զանգերի հիմն ու մոր, բայց միշտ սրբազան դողանքներով մեզ հավաքելու, համախմբելու, մեր միասնության կոչն ու հորդորը հնչեցնելու, ինչպես եղել է մեր պատմության քառուղիներում, մեր ժողովրդի կյանքի շրջադարձային ժամանակներում: Հիրավի, ամենաօրհասական պահերին, երբ թվացել է, թե ամեն ինչ կորած է արդեն, եկեղեցական զանգերի կոչնակները իրենց արտադող կանչերով մեզ հորդորել են, հավատացրել, որ այնուամենայնիվ մնում է, դեռ կա ապագան: Եվ այդ ապագան միշտ եկել է, որովհետև մենք կանք:

Կանգնեն տարիներ, հայոց հիմնավորյց մայրաքաղաքում վեր խոյացած հավատի մոր տաճարում խնկարուրդ անադարտությամբ կցուցյան ու կրուրեն մեր ժողովրդի հույսի, հավատի, սիրո, հավերժության մոմերը, նրա միասնության ու ամամհության պայծառ առհավատչյան, իսկ նրա հուստ ու հավատի պղնձաձայն զանգերն էլ մշտաբան կպահեն մեր խիղճը, մըշտապես հիշեցնելով մեզ փորձության ծանր ժամերի, մեր ապագայի, մեր ժողովրդի ճակատագրի հանդեպ՝ մեր պարտքի զգացման մասին:

Ապա խոսքը տրվում է Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին. Կորին Սրբության գաղափարն է այս եկեղեցու կառուցումը:

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԽՈՍԷԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ՝ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ
ՀՈՒՇԱԶԱՐԻ ՏԵՂԱԴՐՄԱՆ ԱՌԹԻՎ
(31 մարտ 1990 թ.)

«Յանուն Հօր և Որդույն և Հոգւոյն Սրբոյ, ամեն»:
«Եկաք շինեցուք սուրբ զխորանն լուսոյ, քանզի ի սմա ծագեաց մեզ լոյս ի Հայաստան աշխարհի»:
«Եկեք կառուցենք լուստ սուրբ խորանը, այսինքն եկեղեցին, որովհետև նրանից ծագեց մեզ լոյս, Հայաստան աշխարհի վրա»:
Միեւելի ժողովուրդ, այս կոչը ուղղվեց մեր ժողովուրդին առաջին անգամ, մեզանից 1690 տարիներ առաջ, 801 թվականին, երբ Հայաստանի մայրաքաղաք Վաղարշապատում հիմքն էր դրվում առաջին հայկական եկեղեցու՝ օրհնությամբը Ս. Գրիգոր Լուսավորչի, ներկայությամբը հայոց

թագավոր Տրդատ Գ-ի, նաև բազմաթիվ իշխանների և հավատացյալ ժողովրդի՝ հավաքված պատմական Հայաստանի բոլոր շրջաններից: Հաղթանակն էր հռչակված քրիստոնեական հավատքի և Հայաստան աշխարհ: Եվ իսկապես, երկու-երեք տարի հետո բարձրացավ տաճարը Ս. Էջմիածնի, համաձայն Ս. Գրիգորի պատմական տեխնիկի, որի մասին դուք գիտեք հավանաբար:

Սկիզբ առավ հայ ժողովուրդի քրիստոնեական շրջանը, սկիզբ առավ հայ ժողովուրդի ազգային կազմավորման, բյուրեղացման շրջանը, որովհետև Քրիստոսի Ավետարանի լույսով շաղախվեց և խմորվեց հայ ժողովուրդի միտքն ու սիրտը, բեղմնավորվեց հայ ժողովուրդի հոգին: Սկսավ վուրդի միտքն ու սիրտը, բեղմնավորվեց հայ ժողովուրդի հոգե-բարոյական դիմագծությունը, ազգակազմավորվել հայ ժողովուրդի հոգե-բարոյական դիմագծությունը, «եղիցի լույս» լին իմաստով: Այս առումով քրիստոնեացումը մի իսկական «եղիցի լույս» հանդիսացավ Հայաստանի համար: Առաջին «եղիցի լույս»-ը Հայաստանում:

Այդ խմորում, բեղմնավորման ընթացքը տևեց ավելի քան հարյուր տարի: Հետզհետե ուռճացավ, զարգացավ այն և հասավ իր գագաթնակետին՝ փառատակումովը Ս. Մեսրոպի հանճարին: Ս. Մեսրոպի հանճարով կատարվեց գլուխը հայ լեզվի տառերի, տառեր, որոնք կաղապարեցին ոչ միայն նկարում իմաստով իբրև տառանշաններ, այլ բյուրեղացրին իրենց մեջ հայոց լեզվի հնչյունները: Այդ հիման վրա ստեղծվեց և սկիզբ առավ հայ գրականությունը, դպրությունը, թարգմանվեց առաջին հերթին Ս. Գիրքը: Ինքը՝ Ս. Մեսրոպ, օրվա Կաթողիկոս Սահակ Հայրապետ և օգնական թարգմանիչներ, պարզեցին ոչ միայն մեր ազգին, այլ համայն քրիստոնյա աշխարհին Ս. Գրքի թարգմանության մի նոր կոթող՝ թագուհի թարգմանությանց կոչված, համաշխարհային քրիստոնեական մակարդակի վրա, մեր աստվածային գրաբարի անմահ ձևերի՝ մեջ: Այս այս ոգեկանության հիմքերի վրա հետզհետե զարգացան նաև հայկական ազգային ճարտարապետությունն ու քանդակագործությունը, երաժշտությունը, նկարչությունը, մի խոսքով այն, ինչ որ հասկանում ենք մենք այսօր հայ ազգային մշակույթ ասելով: Ահավասիկ երկրորդ «եղիցի լույս»-ն էր այս, որ իջավ ի Հայաստան աշխարհ, և որի փառքը, համբավը այսօր ծանոթ է աշխարհին:

Մենք հպարտ ենք ոչ միայն մեր քրիստոնեական հավատքով, այլ նաև մեր քրիստոնեական ազգային մշակույթով: Այստեղ կանգ չառավ, սակայն, հառաջընթացը և ծաղկումը հայ ժողովուրդի ոգեկանության: Կարճ ժամանակ անց մեր դրացիները, այն ժամանակ հեթանոս պարսիկները կրակապաշտ, փորձեցին հանգցնել քրիստոնեական լույսը Հայաստանից և պարտադրել մեր ժողովուրդին իրենց կռապաշտական բարոյագործի հավատալիքները, որպեսզի նաև հոգևոր իմաստով տիրապետեն հայ ազգի վրա, ճնշեն և ստրկացնեն զայն: Հայ ժողովուրդը, թեև թվով փոքր և տկար, հսկա այդ պարսկական կայսրության ուժերի առջև, ըմբոստացավ և ապրտամբության դրոշ բարձրացրեց՝ վասն հավատի և վասն հայրենյաց, այսինքն վասն քրիստոնեական հավատքի ազատության և վասն հայրենի երկրի ազատության: Դուք գիտեք, այդ օրերին սպարապետը հայոց Վարդան Մամիկոնյանն էր, որ մեկտեղեց ուժերը հայ զինականների, և Ս. Էջմիածնից օրհնություն ստանալուց հետո Հովսեփ Կաթողիկոսից, զնաց դեպի Ավարայրի դաշտ՝ կուրծքին սեղմած իր մեծ հոր թարգմանած Ս. Գիրքը, և իր ձեռքին՝ արդար սուրը հայոց: Գնաց

Ավարայր, ուր տեղի ունեցավ ճշմարտության հակառակորդ 451 թվականին, մայիսյան կամ հունիսյան օրերին: Վարդան Մամիկոնյան այս հակառակորդում «Մահումը զմահ կոխեաց»:

Բայց հազերը չհուսալքվեցին, շարունակեցին իրենց մարտը վասն հայրենիքի ազատության և վասն իրենց ազգային եկեղեցու, վասն կրոնքի ազատության: Երեսուն տարիներ շարունակ տեղեցին մարտերը: Այսօր պիտի ասեինք մի տեսակ պարտիզանական կռիվներ կամ ֆիդայական կռիվներ: Երեսուն տարի շարունակ տեղեց այդ պայքարը, և ի վերջո հաջորդ հաղթանակեցին՝ Վահան Մամիկոնյանի ջանքերով: Նա ևս հավաքեց հայոց զորքերը, և նոր հակառակորդ տեղի ունեցավ 484 թվականին, նոր հաջորդ չպարսվեցին, և պարսիկները ստիպվեցին տեղի տալ, խոնարհվել հայոց հավատքի և հայրենասիրության առջև:

Այսպես կոչված, Նվարասի պայմանագրությունը ստորագրվեց նույն տարին՝ 484 թվականին: Հայաստանում վերստին քրիստոնեական կրոնը դարձավ ազատ և ազգային կրոն, չարագործ հեթանոսները և կրակապաշտ մոգերը դուրս բռնվեցին Հայաստանից, և մեր երկիրը վերստին, իբրև քրիստոնյա երկիր, շարունակեց իր հաղթական երթը, և պատմության ընթացքում այլևս հայ ժողովուրդը երբեք չբաժանվեց իր լույս հավատքից, իր Մայր Եկեղեցուց՝ հակառակ քաղաքական աննպատակ պայմաններին, հակառակ որ մոտ հազար տարի, տասնամեկերորդ դարից հետո, հայ պետությունն գոյություն չուներ և թուն պատմական Հայաստանի տարածքի վրա, սակայն հայ ժողովուրդի հոգեկան անկախությունը դարեր շարունակ պահեց, պահպանեց Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցին: Սա նույնպես մի «եղիցի լոյս» եղավ մեր ժողովուրդի կյանքում:

Եվ այսօր էլ այդ առաքելությունը շարունակվում է և պետք է շարունակվի: Միշտ է, անցյալում եղան դժվար շրջաններ, սակայն Հայ Եկեղեցին երբեք չհուսահատվեց, նույնիսկ ամենեւնի տխուր ժամանակաշրջաններում, ոչ այստեղ, ոչ էլ արտասահմանում: Ահավասիկ այսօր մենք երջանիկ վկաներ ենք, որ 1690 տարի հետո հավաքված ենք այստեղ՝ կրկին իղձուցելու այդ նույն լույսը քրիստոնեական, ողջունելու վերագարթոնքը, նոր ծաղկումը Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու: Այդ հավատքով այսօր օրհնեցինք այս հուշաքարը և այս հողը, որի վրա շուտով պիտի բարձրանա Երևանի՝ մեր մայր քաղաքի առաջին հուշարձան Մայր Եկեղեցին՝ հանուն Սուրբ Գրիգորի մերո խոսովորչին:

Իմ հայացքը ուղղելով դեպի մոտ ապագան, մոտ տասը տարի հետո, իմ հոգու աչքերով տեսնում եմ այն հոյակապ տաճարը, որ պիտի բարձրանա այստեղ, և սուրբ խաչը պիտի պանա դեպի երկինք: Հավանաբար ես այստեղ չեմ լինելու, բայց գուցե կհիշեք ինձ այդ օրը: Երանի այն հայերին, որ այդ պահին, այդ օրը, 2001 թվականին, պիտի լինեն այստեղ: Ես հիմակվանից հրավիրում եմ ձեզ:

Սիրելի ժողովուրդ, մեր օրերին ազգային վերածնունդի օրերին, խոսվում է հաճախ, և լավ է, որ խոսվում է, մեր արմատների մասին: Այստեղ կուգենայի հաստատել պատմական ճշմարտությունը, որ մեր ժողովուրդի ազգային ոգեկանության արմատները գտնվում են Ս. Էջմիածնում և Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անվան Մատենադարանում: Ահա մեր հիմնական հավատքը այսօր, վաղը և հավիտյան: Այս գիտակցությամբ մենք ողջունենք այսօրվա արևոտ օրը, այս աստվածահաճո պահը, երբ օրհնու-

թումը կատարեցինք մեր հայրենի հողի, որի վրա պիտի կոթողանա Ս. Գրիգոր Լուսավորչի անվան հուշարձան-տաճարը:

Թող Աստված օրհնի մեր Ս. Եկեղեցին, թող Աստված օրհնի համայն հայ հավատացյալ ժողովուրդը, ի Հայաստան և ի սփյուռս աշխարհի, թող Աստված օրհնի մեր Մայր Հայրենիքը և մեր հայրենի պետությունը, հավիտենական Հայաստանի: Մենք մեկ հավատք ունենք, մեկ Եկեղեցի, մեկ ազգային մշակույթ և մեկ Մայր Հայրենիք: Աղոթենք նրանց անսասանության և մեր բոլորի արդար իղձերի հաղթանակի համար:

«Եկալք շինեցուք սուրբ զխորանն լուսոյ, քանզի ի սմա ծագեաց մեզ լոյս ի Հայաստան աշխարհի».

Զայն է առնում Մայր տաճարի ճարտարապետական հանձնաժողովի անդամ, հմուտ և վաստակավոր ճարտարապետ տիար Վարազդատ Հարությունյանը:

ՎԱՐԱԶԴԱՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ ԽՈՍՔԸ

Վեհափառ Տեր,

Հարգելի համաքաղաքացիներ,

Մենք այսօր ներկա ենք արժանահիշատակ մի արարողության՝ հուշարձաններով հարուստ մեր մայրաքաղաքի հիմնավորց հողի վրա կառուցվելիք մի հոր ու հոյակապ եկեղեցու հիմնարկեքին:

Երևանի Մայր տաճարը պիտի վեր խոյանա մեր մայրաքաղաքի համայնապատկերում որպես քարակոտ խորհրդանշիչ բարոյա-գաղափարական այն արմատական վերափոխությունների, որի մեկնարկն է այժմ վերցրել մեր հայրենիքը: Եկեղեցին ու հավատքը վերստին գտնելու են իրենց այն դերն ու նշանակությունը, որն ունեցել են դարեր շարունակ հայ ժողովուրդը դժվարին ճակատագրում, ստանալու անկաշկանդ հնարավորություն մանակցելու համար ժողովրդի հայրենասիրական, բարոյա-գաղափարական դաստիարակության գործին, ծառայելու լայն գթասրտության և մարդասիրության դաժան աղետի ենթարկված Հայաստանի զավակների, Հայաստան ժամանած բազմահազար գաղթականների նկատմամբ:

Վերջապես հանդիմարվում է Եկեղեցու, նրա գործիչների ու հավատացյալների նկատմամբ տաճարային շարունակ տիրող անհարիր վերաբերմունքը, որին զոհ գնացին տասնյակ եկեղեցական շենքեր, այդ թվում Երևանում, բնրոյական լանկում պատճառվեց հասարակությանը, խաթարվեցին մարդկային ազնիվ շատ հորմեր: Ուրեմն Երևանի հորակառույց Մայր տաճարը թող դառնա վարձահատույց անցյալում ունեցած մեր հոգեփոր և նյութական կորուստների, իր շուրջը համախմբի հավատացյալներին, նպաստի Հայ Առաքելական Եկեղեցու հոգեկառույց վսեմ նպատակին, համախմբի և ոգեկոչի տարաբախտ ժողովրդին իր ազգային ձգտումների իրագործման ճանապարհին:

Մենք վստահ ենք, որ հորակառույց Մայր տաճարը պիտի դառնա Երևանի ճարտարապետական զարդերից մեկը, հնչի որպես հայկական եկեղեցական ճարտարապետության մերօրյա մեծագործություն:

Մայր տաճարի շինարարությունը կատարվել է Հայրենիքի և ի սփյուռս աշխարհի հայության խանդավառ աջակցությամբ՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգեն Առաջինի հովանավորությամբ, որի զահակալության

ՎԵՆԱՓԱՆՈՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ՕՐՀՆՈՒՄ Է ԵՐԵՎԱՆԻ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻԶ
ՀՈՐԵԱՔԱՐԸ
(Երևան, 31 մարտ, 1990 թ.)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՄ ԲՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐՈՆ ՀՈՉԱԿԵԼՈՒ 1700-ԱՄՅԱԿԻՆ
ՆՎԻՐՎԱԾ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՀՈՒՇԱՔԱՐԻ ՕՐՀՆՈՒԹՅՈՒՆ
(Երևան, 31 մարտ, 1990 թ.)

երեք ու կես տասնամյակները մշակավորվեցին մեծ ծավալի վերականգնումների, բարեգարդումների և նոր շենքերի կառուցման աշխատանքներով:

Ուրեմն աիւնատություն, առողջություն, կորով ու եռանդ մաղթենք վեհափառ Հայրապետին, որպեսզի նա իրականացված տեսնի այսօր հիմնադրվող Երևանի Սուրբ Լուսավորիչ Մայր տաճարի շինարարության ավարտը՝ ի վայելումն մեր հավատացյալ ժողովրդի ու ամբողջ հայության:

Հետո առաջնորդանիստ Ս. Սարգիս եկեղեցու կրոնական դասավանդումների մասնակիցներից կազմված մանկական երգչախումբը երգում է «Տերունական աղոթք»-ը, ընթերցվում է Ս. Ավետարան, և Հայոց Հայրապետը օրհնում է հուշաքարը, որ հուշում է. այստեղ պիտի կառուցվի հայ ժողովրդի քրիստոնեացման և Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակին նվիրված վիթխարի եկեղեցին:

«Ուրախ լեր Սուրբ Եկեղեցի, քանզի Քրիստոս, Արքայն երկնից այսօր քնակեալ ի քեզ»:

